

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Egytől-egyig.

Arad, augusztus 29.

(—s) Az egyházpolitikai reformok diadalmos sikere után a közigazgatási reform nehéz napokat fog ránk hozni, sokkal nehezebbeket, mint az egyházpolitikai javaslatok, mert míg emezekre nézve a parlamentnek tulnyomó többsége egyértelmű meggyőződésben volt, s csak a főrendiház okozott nehézséget, addig a közigazgatási reform előreláthatólag az ellenzék összes árnyalatait a legszélsőbb baloldaltól a szabadelvű pártból kilépettek csoportjáig a Wekerle kormány ellen fogja sorakoztatni, úgy, hogy bizony még olyanok is lesznek ott, akik annak idején, mikor a közigazgatási obstrukció vita folyt, az államosítás érdekében vezérszerepeket töltöttek be.

De ha nagy és nehéz lesz a küzdelem, annál nagyobb és dicsőbb lesz a győzelme is a szabadelvű Wekerle kormánynak.

Szerencsére a közigazgatási reform eszméje máris jelentékeny hódításokat tett az egész országban. A vármegyei rendszerek elavult és tarthatatlan volta mindinkább általánosan világossá kezd lenni és a jobb közigazgatás reménye biztatólag int az államosítás lényegében. Aki csupán ellenzékieskedés okából nem huny kizakarva szemet e tények elől, annak be kell látnia, hogy nem valódi szabadság, hanem a szabadsággal üzőt *frivol játék* a megyei rendszer fenntartását kívánni.

A közvélemény, mely az egyházpoliti-

kai kérdésekben oly imponáló módon megnyilatkozott, bizonyára hatalmasan fogja hallatni szavát a közigazgatási vitában, és pedig ez annál is inkább várható, mert kétségtelen, hogy a hirhedtté vált közigazgatási reform-vita is már erős vágást mért a megyei rendszerre és jelentékenyen előkészítette e reform-eszme diadalutját.

Ezek az erkölcsi momentumok is kétségtelenül bizonyos hatást fognak gyakorolni a képviselőházban, de a sikernek anyagi biztosítására ez még korántsem elég, azt csakis a szabadelvű pártnak tulajdona adhatja meg. Az tehát a döntő kérdés, hogy a szabadelvű párttagjai *egytől-egyig* mind bizalommal és meggyőződéssel kitartsanak a Wekerle-kormány javaslatai mellett.

Kitérés e kérdés elől nem lehetséges, mert a közigazgatási reform sarkalatos elvi programpontja a Wekerle-kormánynak és a szabadelvű párttagoknak, s mert e reformmal szemben az ellenzéki pártoknak oly sorakozása készül, mely minden egyes szavazatnak rendkívüli horderőt kölcsönözhet.

A kalkulus olyanféle lesz most a képviselőházban, mint volt a főrendiházban egyházpolitikai második szavazásánál. Egy pár szavazaton fog eldőlni a kérdés s azért a szabadelvű párttagoknak *egytől-egyig* tudnia kell, hogy mivel tartozik saját reputációjának és a nemzet érdekeinek, valamint az ország nyugalmas fejlődésének, amely nagy érdekek most csakis attól függenek, hogy a szabadelvű párttagjai *egytől-egyig* hajszályit se engedjenek.

BELFÖLD.

A községi reform.

Az a körülmény, hogy az országos jegyzőgyűlés az eleve kitűzött memorandumot levette a napirendről, illetve megállapítását egy későbbi, e célból egybehívandó rendkívüli közgyűlésre halasztotta, többrendbeli félreértésre adott okot. E félreértéssel ebből folyó alaptalan megtámadással szemben az elnökség eljárásának kifogástalan korrektségét világosan igazolja a pusztán tényállás. Az országos jegyzőgyűlés már több ízben, így legutóbb 1890-ben intézett memorandumot a belügyi kormányhoz s ezt a legutóbbi emlékiratot a jelenlegi belügyminiszternek is küldöttéleg átnyújtotta, ajánlván a jegyzői karnak ott precizizozott óhaját a miniszter jóakarata figyelmébe. Most, hogy a közigazgatási reform tárgyalása már a küszöbön van, az elnökség czélszerűnek látta a régi memorandumok átdolgozását, kiegészítését a netalán módosult viszonyok kívánalmához mérten. Ezért került ez a memorandum a közgyűlésnek egy hónappal ezelőtt összeállított napirendjére. Közbejött azonban az hír, hogy Hieronymi belügyminiszter a községi reformnak már kész javaslatával járt Ischlben s onnét ő felsége előzetes jóváhagyásával tért vissza. E befejezett ténnyel szemben a törvényjavaslat ismerete nélkül oszitalan és hiábavaló szó- és tintafecsérlés lett volna új emlékirat készítése. Czélszerűbbnek látta ennél fogva az elnökség javaslatára két tag kivételével az egész közgyűlés a nyilvánosság lett javaslattal szemben megújítani régebbi emlékiratának esetleg figyelembe nem vett gyakorlati kívánalmait.

A bécsi magvásár fiaskója.

Arad, augusztus 29.

(Sz) A magyar gazdaközönségnek és gabonakereskedőknek még nagyon emlékeztető-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Paula.

— Eckstein novellája. —

Az „Aradi Közlöny” számára fordította:

[6]

Sandro.

(Folytatás.)

A bácsiról a báróra került a szó.

— Alapjában becsületes ember — mondá Paula. — A bácsi úgy látszik teljesen belébonlott, anélkül, hogy meggondolná; e fiatal ember a körülmények szerint még veszélyes lehet reá nézve. Lannék csak olyan, mint a többiek...

Szava elakadt.

— Mint a többiek — ismétlé Norbert elédve... milyenek a többiek?

— Hát, nekem azt mondták, hogy fiatal lányok könnyen hagyják magukat behálózni a szeretetreméltó külső által. A báró csinos, lovagias...

— Es ez kegyed előtt közömbös? — válaszolá Norbert kétkedő hangon.

— Közömbös? Nem, ép oly kevéssé, mint a hogy nem közömbös előttem a San Lebastiano kedvessége. Különben persze amily csinos a báró, alig tudok reá gondolni anélkül, hogy vállat ne vonjak...

Norbert hallgatva hájtá fejét tenyerébe.

— Es ez így volt mindig... Huszonkét éves vagyok most s még soha, soha embert

nem ismertem, ki előtt leborulhattam volna... pedig csak ily férfit tudnék szeretni!

A hullámok zúgtak-búgtak. A barlangban a koromsötétség még folyton váltakozott az azal az igéző félhomálylyal, mely még kísértetiesebben hat, mint a sötétség.

Norbert kivette óráját. Dél volt.

— Szegény bácsim, már három óra óta halálos aggodalmakat áll ki — mondá Paula résztvevően. Es mi is! Mihez fogjunk, ha egyhamar fogságunkból meg nem szabadulunk? Már most érzem, mi vár valószínűleg reánk... éhes vagyok.

Felnyitá börténkáját, mely egynehány narancsot és fűgét tartalmazott, megkínálta vele kísértőjét, de hogy Norbert csekély készletét fogyasztani vonakodott, az egészet ismét helyére tette.

— Igazságtalanság, — mondá szemrehányón — hogy kérésemet visszautasítja. Ha ön minden áron börtölni akar, úgy én is börtölkölk.

— Azt hiszem, nem bánja meg. Lehet, hogy jön egy óra, mikor az üdülésre jobban rászorul, mint most.

— Ön fél? — kérdé Paula ijedten.

— Ha ez évszakban a Burrasca kitör, úgy gyakran két, három, sőt négy napig eltart.

— Es ezt tudta ön?

— Igen és nem! Tudtam, mert legjobb barátom Capriban már két vagy háromszor élt át ily tavaszi vihart és később az időjárás viszonyairól hosszabb tudományos értekezést

irt. De kívánhatta volna, hogy e nyomorult adatok eszembe jussanak abban a pillanatban, midőn kegyedet a hajónál megpillantám s az alkalmat felvirradni látám, hogy a kegyed közelében egy félórát élhessek? Es hogyha az alvilágba kellett volna mennem, haboztam volna-e egy pillanatig. A halálba, a kárhózatba rohantam volna, hogy csak öt perczig bámulhassam a kegyed angyali arozát. Most természetesen meg kell bannom, nem miattam... hisz ki törődnek velem? Ha elnyeli a hullám, e rövid órák boldogsága után, rám nézve csak üdv lehet, melyért sorsomat végörámban is áldanom kell. De kegyed! Minél szörnyűbben tombol a vihar, annál borzasztóbban gyötör az aggodalom, hogy bűnös önzésem kegyedet is vészbe sodorta... Oh, ama pillanat varázsa nagyon is boldogító volt, nem tudtam ellenállani. Paula, imádott édes Paula, meg tud-e nekem bocsájtani?

Némán hallgatta szavait, meglepetésének legkisebb jele nélkül. Sőt most is, hogy elhalgatott, mozdulatlanul ült ott, kezét ölében összetéve, fejét álmódóva keblére csüggesztve.

— Ha Isten megkönyörül rajtam — mondá Norbert szünet után — úgy megmentem kegyedet. Esküdjék meg, hogy mindent meg fog tenni, amit e czélra nagyon szükségesnek tartok?

— Mit tehet ön?

— Künn, a bejáratnál jobbra néhány lábnyira a víztükör felett egy kis sziklalap szökell a tengerbe, melyre könnyen fel lehet

ben vannak azok az antiszemita-heczcek, melyeket L u e g e r dr. és több bécsi antiszemita községtanácsos indítottak a bécsi gabonavásár látogatói s általában az egész gabonavásár-intézmény ellen.

A heczcelődések széles hullámot vertek s egész Német- és Franciaországig elhatoltak. De sehol nem kísérték a megindult mozgalmakat oly éber figyelemmel, mint Magyarországon.

Hogy a mozgalom végeredményének nagyságát kellően mérlegelhesük, tudnunk kell azt, hogy a bécsi gabonavásár az utóbbi időben már csak egy mesterséges fogásokkal fönntartott intézménnyé süllyedt alá s főleg a bécsi idegen forgalomnak emelésére szolgált.

A művelt világ minden részéből, a gabona-betakarítás után, így augusztus végével, összegyűltek a gabona-vásár megválasztott rendezői, hogy egyrészt beszámoljanak a termelt gabona mennyiségéről és minőségéről, másrészt, hogy az árhullámozásnak irányt szabjanak.

S ez az utóbbi ténykedésük érintette mélyen Magyarországot, mely mint agricultur s főleg gabonatermelő ország, jövő anyagi helyzetének jobbra vagy rosszabbra fordulását remegve várta a gabonavásár rendező-bizottságának intézkedéseitől.

A rendező-bizottság, mely egyenkint anyagilag is nagyon érdekelve volt, természetesen egyoldalú intézkedéseket foganasított, sőt hébe-korba, mint a magyar földművelésügyi miniszterium jelentéséből tudjuk, attól sem riadt vissza, hogy a termelési adatokat meghamisítva bocsássa világgá.

Nagyon érthető tehát, hogy a magyar gazdavidág saját érdekeinek megvédése szempontjából, a magyar gabonakereskedő világ pedig hazafias szempontból is nem idegenkedett a legerősebb támadásokkal illetni a bécsi gabonavásárt s e tekintetben — sajátságos véletlen, a bécsi antiszemita heczcelődései éppen kapóra jöttek.

Kereskedelmi egyesületeink, gabonacsarnokaink, kereskedelmi- és iparkamaráink egymásután foglaltak állást a bécsi gabonavásár ellen. A mozgalmat hónapok óta szították, élesztették, melynek hatása alatt a vásár magyarországi rendező-bizottsági tagjai is egyenkint szépen leköszöntek tisztúkról. Csak futólag

érintjük itt azt, hogy a külföldi rendező-bizottsági tagok is legnagyobb részben visszaadták mandátumaikat.

A koczka el volt vetve. A bécsi ez évi gabonavásárnak a napokban kellett volna lefolynia, de az, — amint az előjelekből következtetni is lehetett és meg is irtuk — csufos kudarczsal végződött. Hasztalan volt a császárvaros hatóságának s a legközelebről érdekelt köröknek minden erőfeszítése.

Máskor a gaonavásáron 7—8000 külföldi kereskedő jelenik meg, kik nevezetes pénzértékű kötetést tesznek; a tegnapelőtti gabonavásáron a bejelentett mintegy 1500 látogatóból — kiknek legnagyobb része a bécsi tőzsdéről került ki, — alig 500-an jelentek meg s abszolúte semmi kötetést nem tettek.

A hangulat a nagy disszel megejtett megnyitáson is nyomott volt. S daczára annak, hogy a megnyitási aktust maga W u r m b r a n d t gróf, az osztrák kereskedelemügyi miniszter teljesítette, szép beszédben ecsetelvén a magvásár nagy jelentőségét — s daczára, hogy a bécsi polgármester ömlengő hangon hívogatta jövőre is a vásár eddigi törzslátogatóit, — értsd a német- és magyarországi kereskedőket, — maga a gabonavásár rendező-bizottságának elnöke, elég őszintén, konstatalta a fiaskót.

A vásár elleni mozgalom tulajdonképen B u d a p e s t r ő l indult ki, még pedig oly teljes sikerrel végződött, melyre alig van példa a magyar közgazdaság történetében.

Ebből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a közös vámterületen belül is eléggé megizmosodott már a magyar közgazdasági élet.

A mozgalom eddigi eredményénél azonban nem szabad megállani a budapesti mozgalom vezetőinek. Most már minden erejükkel arra kell törekedniök, hogy a jövő évi huszonharmadik nemzetközi gabonavásár a természetes központban, Budapesten tartassék meg!

Az országos tanszerkiállítás Debreczenben.

Arad, augusztus 29.

III.

Az árvaház két épületből áll. Egy emelet mind a kettő, 160 árvára van berendezve az egész. Az egyik épület 80 fiura, a másik 80 leányra.

Az épületek közül az egyiknek falazata egészen készen áll, míg a másik az első emeletig van falazva.

Az épületek szabadon állanak, világosak, a szobák tágasak és magasak. A folyosó az épület hosszában közepén megy keresztül.

El van látva fürdő-medenczével és tágas étkezővel; egyszóval bírja mindazon feltételeket, melyeket a paedagogia egészségi és nevelési szempontból megkíván.

Iskola az épületben nem lesz. Az árvák a város nyilvános iskoláiba fognak járni, az árvaházban csak a gondos családi nevelésben fognak részesülni.

E tekintetben az az elv jutott érvényre, hogy az árvák ne legyenek elzárva a társadalomtól, illetve a gyermekvilág szabadabb érintkezésétől. A gyermek-társadalom utján szokjanak hozzá a külső világgal való érintkezéshez. Ne legyenek zárkózott természetűek, önzők, ridegek s embergyűlölők. Csiszolódjanak tanuló társaik által a nyilvános élethez és simuljanak az emberekhez, hogy annak idején annál alkalmazkodóbbak lehessenek.

Ezen szempontból aztán meg lesz engedve az árváknak, hogy kijárhassanak az egyes családokhoz s viszont, hogy tanuló társaik bejárassanak az árvaházba. Legyen részük az igazi családi élet gyermekkörmeiben, hogy ne érezzék hosszú időn keresztül azt a lehangoló, fájdalmas tudatot, hogy árvák.

Nem is fognak egyforma ruházatban járni, hogy ez által sem legyenek elkülönítve a társadalom gyermekeitől, hiszen tulajdonképen ők is annak a tagjai. Ruházatukat leginkább vicselt öltözetekből fogják csinálni.

Minden fiut, leányt Isten adta tehetségéhez képest fognak taníttatni. A fiukat különböző, a leányokat leginkább tanítónői pályára szánják, s ha arra való, mindenki addig nevelnek és taníttatnak, a míg szükséges, hogy bizonyos pályákra megszerezzék a megfelelő kvalifikációt. Egy szóval teljesen kitaníttatják őket.

A nagy terjedelmű árvaházi kertben oktatást nyernek a kertészet minden ágából. — Hozzászoktatják őket a kerti munkához, hogy annak is hasznát vehessék, ha önállóságra jutnak.

Az országos tanítói árvaházból nincs kizárva senki. Vallás és nemzetiségi tekintet nélkül minden tanító-árvát egyformán befogadnak a szeretet otthonába s egyformán nevelik őket úgy, hogy a kiket a gondviselés elszakított a véghetetlen szülői szeretettől: ne érezzék azt, hogy árvák, hanem csak azt, hogy boldog gyermekek.

Es én Istenem, mennyi bensőséggel adta ezt elő az az E ő t v ő s Károly tanfelügyelő! Mennyi szeretet nyilatkozott meg minden szavában a tanító-árvák iránt! Nem csodálom, hogy elérzékenyült, hisz az egész, ami itt el van mondva, az ő, egyedül az ő műve.

jutni. Ha a háborgás megszűnik oly örülden dühöngeni ott biztosságban van. Uszva kell a szabadba érünk és az hiszem, ha az áradat a barlangból visszafordul, elbirhat egy embert is . . . és akkor.

— Mily vakmerő, kalandos gondolat! — szakítá félbe Paula — akkor inkább itt a szárazon teszem próbára türelmemet. Oly szörnyen nem fog a sors megbocsájtható pajkoságomért büntetni. . . . Es mit segíteni rajtam, ha a sziklalapot valóban elérném?

— Mit segítene? Hígyje el, ha a tenger nyugodt marad addig, míg a szabadba érünk, úgy találkozunk majd ladikok is, melyek kegyedet felveszik.

— Lehet, de nem biztos. Es azalatt mi lesz önből? Aménuyire láttam, a nyulvány rendkívül keskeny lehet. Ha csak rá gondolok is, szédül a fejem.

— Mi lesz belőlem? Majd megválí! Legrosszabb esetben csendesen s szívesen a hullámokra bízom magam.

— Örültnek tart ön engem hogy ily ajánlatokat tesz nekem? — mondá Paula keserű mosollyal — mért becsüli oly kevére életét ön, ki még csak pályája kezdetén áll s oly sok szépet tud érezni s gondolni?

— Mert szeretem kegyedet! — válaszolá Norbert szenvedélyesen.

Paula végigsimítá homlokát s mélyen fellélegzett. Aztán mintegy hirtelen szeszélytől megkapva egy olasz dalt kezdett énekelni. Erőt-

lenül enyésztek el a hangok a vihar zugásában, — aztán sirva fakadt.

* * *

Órák multak el s a zugás és üvöltés még mindig tartott. Az áthatolhatlan setéség, melyet most már az átvonuló szürkület nem tört meg, eltedé a barlangot s jelzé, hogy est van. Norbert felnyitá zsebóráját s megtapogató a mutatókat . . . fél kilencz. A végzet tehát azt határozta, hogy ma már ne szabaduljanak meg. Egy óra előtt Paula gyümölcséből sovány lakomát csaptak. Most beállt a kimerültség. A leányka álmos fejét mind bágyadtan Norbert vállaira hajtá, — aztán lassan ölébe omlott.

Ő maga, bármily kimerültnék érzé is magát, sokáig nem tudta lehunyni szeméit. Az édes teher, mely felett ő örködött, örületes elragadtatással tölté el. Lázás képzelete bekalandozá az utolsó két nap élményeit. Mi minden történt e rövid idő alatt! Még tegnap szabad volt s vágyálomként járta be az isten szép földjét, elmerülve egy szépség szemléletébe, mely a szívet megnyugtatja, ha a szem beszívhatja. . . . Es most egyszerre a tomboló hullámok között, melyek őt szent véghetelenséggel látszottak elszakítani az emberektől. — Mily változás! Mily háborgás az ő különben oly csendes művészetért lángoló lelkében! Most látta a szépséget, melyért a szívek vágyódniak kell, ha csak nem akar vad gyötrelmek közt megszakadni; a végtelen vágy, mint egy mindent megdicsőítő halálos kimerültség, szívébe szívárgott. Észébe jutottak a költő szavai:

„Aki megcsodálá egyszer a szépséget,
Eljegyezve van már a halálnak.”

Paula megérteté vele e szavakat, de az új ismeret édes varázsa daczára telve volt fájdalommal és keserűséggel, mint idegen s egyedül tért haza a Grotta Verdeből. Mint idegen s egyedül indult még ma reggel is utjára — és most — most csaknem karjaiban tartá a végtelent az elérhetlent, csak le kellene hajolnia, hogy csókjaival érintse ajkát, most érzé szíve dobogását s pihegő lélegzetvételét. . . igen, sőt mintegy szellemtől felbátorítva, le-tett minden félelemről s bevallotta, hogy imádja — ő az egyszerű, igénytelen lény, ki felett a Grotta Verdénél oly különösen mosolygott! Hogy volt ez lehetséges? Hogy történetet mindez oly hallatlan csodásan?

Mjél rég elmulhatott, hogy végre ő is álomba merült. Minden pillanatban feljédt. Álmodta mindezt? kimondhatatlan aggodalom fogta el, valahányszor e lehetőség ávillant agyan. De a kedves fő szelid nyomása, mely még mindig mozdulatlan ölében pihent, megnyugtatá, hogy nincs mitől tartania, künn pedig még erősebben hullámozott és zugott, mint azelőtt. . . .

Egyszerre felemelte kezét s szeliden meg-simogató Paula arcát. Az megmozdult, fél-álomban néhány szót rebegett s aztán ismét elszenderült. Norbert lázban égett, de nem-sokára rajta is erőt vett a bágyadság s vére lassankint csendesedni kezdett.

(Vége következik.)

Az ő lelkében fogamzott meg az eszme, a terv, s ő teremtetette meg már mindazt, ami van s lesz.

Es minderről hallgatott a jó tanfelügyelő. De én, a ki hosszabb ideig tartózkodtam Debreczenben, már nagyon jól tudtam, kit illet meg az örök hála.

Ott állottunk az Isten szabad ege alatt, a között a két befejezetlen épület között, a hol árváinknak könyűt szárítják fel, a hol ők is részesei lehetnek a gyermekek boldogságának. Elgondoltam, hogy korán elhagyott árváinknak milyen keserű lehet még gyermekkoruk is, oda dova a bizonytalanságnak, hányszor telnek meg szemek könnyekkel, s hány cseppet hullatnak el azokból a gyöngyökből addig, míg a velük egykorú gyermekek a boldogság érzetét szívják édes anyjuk szerető ajkáról: s nem tudtam ellentállani, önkénytelenül is levettem kalapom, hogy köszönetet mondjak az önzetlen emberbarátnak.

Elmondtam neki, hogy nem palástolhatja a maga érdemeit, én már tudom kié az eszme, s ki adott annak életet. Méltattam azt a kitarító, akadályt nem ismerő buzgalmat, melyet az árvaház létesítése körül kifejtett s a melylyel azt megvalósította. Eötvös L. Károly tanfelügyelő az érdem, senki másé; ő az, ki a tanítóknak igaz barátja, s ő az, kinek lelke összeforrott a tanítók árváinak ügyével. Hála szívvel köszöntem meg neki mindnyájunk nevében elvülhetetlen érdemeit, a tanítók iránti igaz rokonszenvét, áldást kívántam minden tetteire s hosszú, boldog életet a tanító-árvák igazi atyjának. Boldog életet kívántam annak, ki ezeket akar boldoggá tenni véghetetlen szeretetével, aiai jóságával.

Dicsőítsétek kartársaim ezt a megbecsülhetlen lelkes férfit az ország minden részében. Ő a mi legjobb barátunk, ő a mi árváinknak édesatyja. Ott lakik az árvaház mellett, oda szálljon érzelmeik és hálátok, ha reá gondoltok. Ott vett magának lakást már most is, ott akar lakni, ott akar élni, hogy együtt élhessen azokkal, kiket kedves családján kívül legjobban szeret: a tanító-árvákkal.

Ti pedig ártatlan kis árva lelkek, ha majdan odakerültök második otthonotokba, legyetek jók és sok örömet szereztek Eötvös Károly tanfelügyelő az, hogy általatok legyen nagyon boldog az, ki titeket boldogít; foglaljátok mindennapi imátokba drága nevét, mert ő a ti jó édesatyátok!

Debreczeni utamnak ez a legszebb részlete. Aldom érte soromat, hogy megismerem azt a férfit, ki örök hálát érdemel, mert véghetetlenül szereti az árvákat!

Most olvasom egy debreczeni lapból, hogy az utóbbi napokban nagy számmal látogatták a tanítók ez árvaházat s egy 25 tagból álló küldöttség ment Eötvös L. Károly tanfelügyelőhöz, megköszönni eléggé nem méltatható nemes buzgalmat.

ARADI.

KÜLFÖLD.

A csár betegsége.

A csár betegségének olyatén megállapítása, hogy az vándorvесе, csak arra való, hogy egy súlyos vesebajt elleplezzen. A csár — mint hírlük — voltaképpen Bright-féle vesebajban szenved. Következtetik ezt Sacharin diagnózisából, mely fehérnyefölöslegről szól. Sacharin Grigorik, a moszkvai klinika igazgatója, Oroszország egyik legkiválóbb orvosa s mint kitértő diagnosztikus ismeretes. Valószínűleg el fogja kísélni a czárt üdülő helyére.

A krakói Nowa Reforma azzal toldja meg a különböző híreket, hogy a csár idegességét, — a mi a fő baj, — az növelte meg, hogy legutóbb ismét ő s z e e s k ü v é s t f ö d ö z t e k fel a csár ellen, melyben főleg vasúti tisztviselők vettek részt.

A Gracdanin azt újságolja, hogy Ferencz József király és a csár legközelebb találkoznia fognak. Wolkenstein gróf osztrák-magyar nagykövet elutazása Pétervárról állítólag ezzel a találkozással van összefüggésben.

A szerb szkupstina reformja.

Az új alkotmányjavaslatról beavatott körökben azt híresztelik, hogy a javaslat azo-

kat a föltételeket fogja magában foglalni, melyek szerint a lakosság művelt részének a törvényhozó testületbe való bejuthatása biztosítottatik s a melyek kizárják annak a lehetőségét, hogy az országot a szkupstinában majdnem kivétel nélkül a parasztság képviselje, a s mint ezt az 1888-diki alkotmány lehetővé teszi. A két kamararendszert benső nehézségek miatt nem akarják behozni.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 761.8 milliméter, délután 2 órakor 760.6 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $^{\circ}C + 21.1$, délután 2 órakor $^{\circ}C + 27.8$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 4. délután 2 órakor EN. 5. Felhőzet: reggel félborult, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter szélviharral hajnalban.

Udvarlás telefonon.

Tegnap igen szaporán csilingelt a telefon.

Két ugrással ott termettem. Bizonyosan azt kérdezi meg valaki, hogy mi tudunk a kínai japán háborúról. Készen voltam arra is, hogy meglehetősen rövid, de velős feleletem ennyi lesz:

— Még nem telefonozott sem a kínai császár, sem a koreai király, sem a japáni mikádó a helyzetéről s így önnek sem adhatok felvilágosítást.

Nagy lett azonban a bámulatom. A telefonon bájos, szeliden csengő női hang szóltott:

— Maga az? Sok dolga van?

Zavarba jöttem. Ez a szépen csengő hang az övé, gondoltam magamban és hirtelen így szóltam:

— Igenis, nem én vagyok!

A legüdébb nevetés hangzott a telefonon át. De bizony maga az. Ismerem a hangját. Hát én ki vagyok?

— Az ördögbe is — feleltem — egészen zavarba hozott. Azt hittem, hogy ön neheztel. És most egyszerre olyan kedvesen csöveg. Ez hozott zavarba. Hát persze, hogy ismerem.

— Nos?

— Nos, ön a legszebb, a legkedvesebb és a legbájosabb asszony, akit valaha ismertem!

— Hízogó!

— Miért, hisz nem először mondom ezt önnek. Mondtam százszor és ezerszer is tán.

— Nem emlékszem!

— Persze. Persze. Hiába...

— Nos, hát ki vagyok?

— Margit.

— Nem találta el!

Ebben a hangban volt valami sajátos. „Nem találta!” Olyan vésszesen, olyan csodálatosan hangzott. Guny és harag volt benne. Teringettét, most bakot löttem, gondolám magamban. Margitnak vélttem és bizonyára Emma lesz. Hirtelen fordítottam a köpenyegem:

— Persze, hogy nem találta el. De szándékosan akartam így.

— Kivel beszél hát, — kérdezte a bájos női hang.

— Emmával, — feleltem. A legszebb legkedvesebb és legbájosabb Emmával.

— Ez is, az is önnek egyformán legszebb és legbájosabb.

— De hiszen csak ez igazán! — szóltam lelkesedve a telefonba.

— Ugy? Hát mit szól ahoz, ha azt mondom, hogy ismét nem találta el.

— Pápárlápá! Dehogy nem. Hiszen ilyen drága, ilyen búbajos hang nincs a nap alatt!

— Igen?

— Igen, százszor igen!

— Nekem ezt se mondta máskor.

— Bizony mondtam én azt százszor is!

— Ugy?

— Nos, hát mondom önnek, hogy én nem vagyok Emma, — de ön sem az, akit kerestem.

— Ugyan, hát ki volnék?

— On uram egy nyomorult!

— Ah! Ki merészel így beszélni velem!

— A felesége uram!

*

Végem volt. Szemeim előtt veres karikák jelentek meg. Hallottam, amint a telefonra felcsapta a kagylót, aztán néma lett minden.

De hát ki az ördög tehet róla, hogy ezek az asszonyok mind egyforma hangon beszélnek a telefonon.

T. P.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 30. —

Változó felhőzet. — Meleg. — Jelentékeny csapadék nélkül. — Hőszűnyedés.

HIREK.

Augusztus 30. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Róza. — Protestáns naptár: Róza. — Görög-keleti naptár (augusztus 18.): Laurusz. — A nap két 5 óra 2 perczkor, nyugszik 8 óra 28 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országon múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. B e m e n e t d i j t a l a n.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

A meleg.

Ontja pazarul perzselő sugarait az augusztusi nap. Csendes folydogálásnak indul az aszfalt s kövér bőrziánerek perczek alatt sovány diurnistákká olvadnak. A felforrott Maros sült halakat vet partra, az eltikkadt emberek szünet nélkül szűrosölik a fagyaltot.

Már kora hajnalban 19—20° a hőség, délre felkuszik a higany a 30-ig. Az emberek öngyilkosságot emlegetnek és az ingujj szalonképessé lesz.

Igazán, szinte bajos elhinni, hogy még nagyobb meleget is kibír az ember; pedig úgy van. Azok, akik gőzhajón utaztak a tropikus délszaki tengeren, az aequator alatt, igazán regés dolgokat beszélnek.

Dr. P i e h u 1892-ben a „Salagita“ gőzösnön utazott az indiai oceánon. A mint a hajó Malakka felé tartott, a hőség a fedélzeti sátor árnyékában 28°, a gép körül pedig 53°/o Celsius volt. Az adeni áramban 53 fokos hőség pokoli atmoszférája borult a hajó fölé.

Ez azonban még mindig nem a legnagyobb hőség, amit az ember kibír. Dr. R e n c k e írja: Minden ventiláció és minden védekezés dacára a forróság a veres tengeren keresztül Malakkába vezető uton rettenetes volt. A higany 70°-ig emelkedett. A legcsekélyebb hőség még 56 fok volt. Szerencse, hogy a levegő e mellett száraz, mert ha párákkal volna telítve, menthetlenül megölné az embert.

Különben az ember óriási hőséget képes eltűrni fizikai fájdalom nélkül. R u d o l f i mondja, hogy egy Nápoly melletti gőzkabinban 44°, — sőt G r e g o r i u s állítólag egy gőzfürdőben 50° meleget tűrt el anélkül, hogy testi fájdalmat érzett volna.

Igen érdekesek de la R o c h e és B e r g e r kísérletei. Száraz hőségben, egyedül egy selyemernyővel védekezve 90° melegségű szobában teljes nyolcz perczig tartották ki. Az első pillanatban igen kellemetlenül érezték magukat, s később, mikor az izzadság elöntötte őket, oly gyöngeség szállta meg tagjaikat, hogy kénytelenek voltak elhagyni a termet. Később már könnyebben viselték el a dolgot, csak arozuk égett kinosan és ütérük olyan gyorsasággal vert, hogy képtelenek voltak olvasni azt.

C a r r é r orvos szerint egy 50° meleg fürdőben a legerősebb ember sem bírja ki tovább 3 percznél.

A legcsodálatosabb M a r t i n e z kísérlete. Ez az ember egy kemencze-forma alkotmányban, melynek hőmérséke 170° volt, 14 perczig időzött. Testének egyes részeit gypjuszóvettel takarta be. Erverése, mely mikor belépett a kemenczébe 76 volt, 136-ra emelkedett. A „heves“ ember a kemenczéből egyenesen egy kád hideg vízbe vetette magát. A derék spanyolnak az sem ártott meg.

Dr. B e r g e r azt állítja, hogy 42°-os fürdő az, amit az ember még kibír.

Ugyan ki ne restelkedne ezek után még holmi 30 fokos hőség ellen is panaszkodni!

— Az akadémia internátusa. Az iskolaév küszöbén vagyunk, s im készen áll az aradvárosi kereskedelmi akadémia internátusa, mely áldozatkész polgárok önzetlenségéből épült fel. A diszes épület,

mely mintegy kiegészítő része magának az akadémiának, a legfinyásabb követelményeknek megfelelőleg — egyelőre ötven tanuló számára van berendezve. A rendes étkező és hálószobákon kívül igen csinos a *játéktér* berendezése, hol a tanulók megszabott szabadidejüket kellemesszórakozással tölthetik el. A szobában van egy tekeasztal, azonkívül rendelkezésre megfelelő mennyiségű sakk és dominó, szóval oly szórakoztató eszközök, melyek egyrészt a gondolkodó-képességet, másrészt a velők járó mozgással a test rugékonyságát fejlesztik. Az internátusba jártni fogják az előkelőbb magyar ifjúsági és szépirodalmi lapokat. A bennlakók szabad órái alatt a játéktérmet az intézet egyéb növendékei is igénybe vehetik. Nagyon érthető, hogy a szülők igen is érdeklődnek az internátus iránt, hol gyermekeiknek úgy szellemi, mint testi fejlesztésére kiváló gond lesz fordítva, s melynek élén oly elismert tanférfiu áll, mint *Abraj Lajos*, a kereskedelmi akadémia igazgatója.

— **Kezdődik az iskolaév.** Tanyát ütött a vásári zaj a liceum bolthajtásos folyósóján. A két hónapi nagy csöndet kipótolja az a zsi-bongás, láрма, mely a beiratások pár napja alatt kora reggeltől késő estig tart, s mely épen annyira nem korlátozható, mint a járványok terjedése. Folyik a könyvvásár. Az előző évek tankönyvei eladás alá kerülnek. S talán a börzén sincs nagyobb érdeklődés a hausse és baisse után, mint itt a diákok közt a kevés példányban meglevő könyvek kipuhatólása után. Amely szótár, vagy alaktan sok példányban forog közkézen, annak rohamosan esik az értéke, de bezzeg emelkedik az olyané, melynek árát keményen tartják az összebeszélte tulajdonosok. A polgári és elemi iskolában majd csak elsején lesz a nagy nap; most még csak a tandíjmentességet igénylők neveit írják össze, mely a tegnapi nappal hatszázra emelkedett. A beiratások végeztével minden intézet növendékei ünnepeiyes „*Veni Sancte*”-ra a templomba mennek, s úgy kezdik meg a tanévet.

— **Desseffy Sándor püspök.** Bécs melletti Badenből írják e hó 27-iki kelettel: A csanádi püspök tegnap hosszabb tartózkodás után teljesen fölépülten hagyta el városunkat. Négy heti itt tartózkodása alatt a püspök nyájassága és szívóssága által sok tisztelőt szerzett magának, kik szívélyesen bucsuztak el tőle és szép virágokkal lepték meg. A püspök a legnagyobb meglepéssel nyilatkozott bádeni tartózkodásáról a „Zöldfa” vendéglősenek és nejeinek, ki a vendéglő konyháját vezeti, meleg köszönetet mondott. A püspökkel együtt távozott kísérője, dr. *Szentkláray Jenő* kanonok is, egy magas műveltségű pap, ki itt élénk rokonszenynek örvendett. A kanonok miséin az Antal-kápolnában mindig nagyszámu, előkelő közönség jelent meg.

— **Ejjeli vihar.** A keddről szerdára virradó hajnalban iszonyu vihar dühöngött Arad felett. Ugy két óra tájban kezdődött a szél, mely összekergette a fellegeket, s három óra volt, midőn a vihar teljes erővel kitört. A villámlás, dörgés egymást érte, az eső nagy cseppekben hullott alá, ostromra csavarva a szélvész által. Lehetett öt óra, mikor a zivatar elállott. A hőmérő körülbelül tizenkét fokkal esett, úgy, hogy a hőség reggel alig volt nagyobb 15° Beaumurnál. Dél felé vidáman sütött a nap, s a hőmérő ismét felszökött 23 fokra, a mi még mindig tekintélyes hőpadás, az előző naphoz képest, mikor 30 fokon állt a higanyoszlop. A vihar *Mikala* a *Glogovác* fölött is elvonult, eső is esett, azonban a hegyaljai községeknek vagy épen nem, vagy csak nagyon kevés jutott az esőből.

— **Aradiak a demografiai kongresszuson.** A jövő hó másodikán Budapesten kezdődő nemzetközi demografiai és közegészségügyi kongresszusra a világ minden részéből történtek bejelentések. Szép számmal lesz képviselve azon Arad városa is, amennyiben számosan rándulnak fel ez alkalommal a fővárosba. A kongresszus nyolczadik osztályának felolvasói között van *Parecz István*, Arad város tudós gazdasági tanácsosa, ki Arad város csatornázásáról fog értekezni. A tizennyolczadik osztályban *Rozsnyay Mátyás* aradi gyógyszerész szerepel. Felolvasásának címe: „Ujabb tapasztalások a gyógyszerek el-tartása és konzerválása körül.” A felutazók legtöbbje részt vesz a tervezett kirándulásokban is.

— **Az utolsó kéjvonat Menyházára.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága f. év szeptember hó 2-án, a vasárnap ez idényben utoljára kéjvonatot fog Aradról Menyházára a fűrdőbe közlekedtetni. A vonat indul Aradról reggel 5 óra 30 perczkor, Menyházára érkezik 9 óra 37 perczkor. Visszatér Menyházáról este 6 óra 5 perczkor, Aradra érkezik este 10 óra 9 perczkor. Menetár Aradról Menyházára és vissza az I-ső osztályban 3 frt, II-od osztályban 2 frt, III-ad osztályban 1 frt 50 kr. E menettérti jegyek visszautazásra szeptember 3-án a rendes vonatokhoz is érvényesek. Jegyek szeptember 1-én esti 6 óráig Arad pályaudvaron az a. cs. e. v. állomás képviselői irodában, vagy a hivatalos órák alatt az igazgatóságnál előre váltandók. Visszautazásnál a jegyek Menyházán lebélyegeztetendők. Ugyanezen napon Borossebestől Menyházáig d. u. 4 órakor egy külön személyvonat fog menesz-tetni, hogy a borossebes-vidéki közönségnek a menyházai fűrdő-helyiségekben e napon tartandó nagyszabásu tánczestélyre való utazása megkönnyíttessék. Ugy a kéjvonatra, mint a menyházai tánczestélyre felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Magyarosodás.** A folyó év első felében engedélyezett névváltoztatásokról összeállított kimutatást a belügyminiszter megküldötte a hatóságoknak. Ezen kimutatás szerint 431 esetben történt névváltoztatás hat hónap alatt. E szám sokkal nagyobb, ha meggondoljuk, hogy legtöbbször egyetlen engedélylyel egész család tagjai vettek föl magyar hangzásu nevet. A névváltoztatók között legtöbb a Mózes val-lásu, azután a római katolikus s legkevesebb — csak elvétve akad — görög-katolikus.

— **Temesvár közgyűlése.** Szünet után tegnap tartotta az első közgyűlést Temesvár város törvényhatósági bizottsága Molnár főispán elnöke alatt. — A főispán mindenké- előtt *Vilmos* főherczeg tragikus haláláról emlékezett meg, mire a közgyűlés a főherczeg emlékét jegyzőkönyvbe iktatta. *Festich* gróf miniszterhez a város üdvözlő feliratot intéz, egyuttal kérelmezni fogja, hogy Temesvárot gazdasági tanintézet létesíttessék. Az ezredéves kiállításra a város elkészíteti a most tolyamatban levő várlébonás és városrendezés terveinek plasztikus képét. A közgyűlés tudomásul vette Fogarasmegyének körlevelét az új választási törvény tárgyában, hangsúlyozván, hogy a kormány maga is tervbe vette a választási törvény revizióját.

— **Tűzek a megyében.** *Hann Miklós* petrisi paraszt-gazda háza folyó hó 22-én — mint levelezőnk írja — gondatlanság következtében kigyulladt és leégett a kukoricza góréval együtt. A gazda kára 201 frt. — *Uj-Fazekas-Varsándról* jelentik nekünk, hogy *Probst Mihály* ottani lakos háza a napokban kigyulladva földig égett. A kár 216 forint. — *Kis Péter* szekud-vári lakos házát — mint onnan jelentik — a napokban felgyújtották ismeretlen tettesek.

A leégett ház értéke 280 trt. — *Bálint Gyorgy* oszosi lakos háza — mint tudósítónk írja — a hét tolyamán leégett. A kár 150 frt.

— **Belefult a Marosba.** Lippai levelezőnk írja, hogy ott *Bartha György*, 12 éves fiatalember, fűrdés közben a Marosba fult. Előkelő bokszegei földbirtokosnak a fia volt, a ki érettségire készült Lippán. Nehány társával versenyre kelt, hogy hány szor uszszák át a Marost. Kétszer át is uszták szerencsésen, de harmadszor *Bartha* a folyó közepén elmaradt és segítségét kezdett kiabálni. Társai eleintén tréfának vették a dolgot, de midőn látták, hogy *Bartha* elmertü, megijedtek, kiusztak a partra mentőeszközök után futkostak, segítségért kiabálva. Sem az uszoda közelében, sem a parton azonban mentőesőnknek, vagy bárminemü mentőeszköznek nyoma sem volt, beuszni pedig a kétségbeesetten fuldoklóért senki sem mert, attól tartva, hogy mentőjét is magával ragadja majd a hullámsírba. Így történt, hogy több, mint 40 ember szemeláttára *Bartha* a vízbe fult. A görös huza össze a szerencsétlen fiatal ember lábát s jó uszó létére sem menekülhetett meg.

— **Hulla a parton.** A mezőhegyesi élőviz-osztoránának az aradi városiiget felé eső részén tegnap az arramenök egy férfi hulláját találták meg. A feje az iszapba volt fűrdőva, a teste pedig a parton feküdt. Valószínűleg itt as állapotában a vízbe esett, s ott lelte halálát. A köténye a fővenyén hevert, erről, meg a ruházatáról ismert reá egy vasuti munkás. A vizbefult embert *Polednyák Antal*nak hívták, s elzül-lött, hajléktalan munkásember volt, ki bizonyára többet használt a halálával önmagának, mint amennyit életével embertársainak.

— **Tűzeset Kurticson.** Kurticsi levelezőnk írja: Aug. hó 28-án d. u. 2 órakor *Csupuliga Ilie* házában tűz ütött ki. A tűz eleinte igen veszélyesnek mutatkozott, a mennyiben erős szél fujt s így nagy aggodalmakra adott okot. A vész helyére a kurticsi tűzoltók elég korán megérkeztek, hogy derekas működésükkel megakadályozzák a tűz tovaterjedését. Az időközben megérkezett szomszédos mácsai tűzoltókkal együtt sikerült a nagy tüzet már 4 órakor teljesen lokalizálni. A tulajdonos kára tekintélyes összegre rug. Biztosítva nem volt semmi sem, — leégett egy nagy istálló, 1 ló, 6 disznó, egy kocsiszin gazdasági eszközökkel, 2 szalma, 1 szénakazal.

— **A magy. kir. államvasutak igazgatósága** a szállító közönség tájékozására és megnyugtatóására közli, hogy a fiumei kikötőnek akcióképessége tűzvész által történt pusztítások daczéra is intact fennáll, mert a raktárak pótlására minden szükséges intézkedés megtörtént.

— **Névmagyarosítás.** *Kiskoru Kohn* Andor aradi illetőségű ugyanittani lakos vezetéknevének „*Kovács*”-ra kért átváltoztatását a m. kir. belügyminiszter megengedte.

— **Befejezett lögyakorlatok.** A temesvári 7. számú lovas tüzérezred, mely július és augusztus hónapokban Lippa környékén tarotta lögyakorlatait, e hó 23-án, mint tudósítónk írja, elhagyta Lippát. Az ezred Temesvárra ment, honnan még e hó 30-án Möröcz-földre vonul, hol szeptember 10-ig részt vesz a bezáró hadgyakorlatokon.

— **Koszorumeqváltás.** *Bartscht Alajos*, az aradi légszeszvilágítási társulat titkára a *Weiler Sándor* ravatalára szánt koszoru megváltása fejében öt forintot adományozott a városi árvaházalap javára.

— **Lopás és verekedés a vidéken.** *Hotorán* *Jakab* világosi ügyvéd lakásán a napokban kelleetlen látogató járt. A nyitott ablakot ugyanis valami ismeretlen jóakarója *Hotorán* *Jakab*nak arra használta fel, hogy a szobából két párnát kiemelt. A nyomozás eddig nem tudott eredményt felmutatni. — *Kertes* *Ené* hét elején *Gebra Lajos* korosmai mulatozás közben többet talált inni a kelletténél és részeg fejjel beléköttött *Slasák István*ba, kit kegyetlenül megkéselt. *Slasák* *Ist-*

vánt haldokolva vitték el a kocsmából; Gebrát azonnal letartóztatták.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kurticsi önk. társulat-egylet által f. évi augusztus hó 25-én saját pénztára javára rendezett táncmulatság alkalmával felülfizetni szivesek voltak: Scháder Mária 8 nagysága 10 frtot, Hirschman Simon 5 frtot, Knöfmacher J., Egy urnó 8—9 frtot, özv. Lányi Pálné 2 frt, Lövinger Ferencz, Moravék Elemér, Fronhoffer J.-né, Bruckner Ödön, Hackenberger L., Markovics Mór, Kripp V., Farkas János 1—1 frtot, mely kegyes adományokért ez uton is kifejezi mély köszönetét a karperancsnokság.

— **Egy véres nap Nápolyban.** Vasárnap Nápolyban olyan hőség volt, hogy nagyon sok ember holtan bukott el az utozán. Arnyékban 36 fok cselzius volt és ezen a napon számtalan véres büntettet követtek el s ezt a nép babonás félelmében a roppant hőséggel hozza kapcsolatba és attól tartanak, hogy ha a hőség tovább is eltart, a vérengzések ismétlődni fognak. Az egyik külvárosban kártyázás közben gyilkoltak meg egy embert. **Burnó** Bazilii varróleány egy másik városrészben revolverrel gyilkolta meg kedvesét. Egy öreg koldus-asszonyt az utozán köveztek agyon rakonoztálán utozagyerekek. **Devito** Zsófia, egy kereskedő nejét hét szurási sebbel boritva találták a lakásán. Egy **Avrille** nevelő asszonyt a férje szurta le késsel s egy tizenhét éves szép leányt a kedvese sebesítette meg halálosan törrel. Az egyik városrészben végre két öngyilkosság és két örülési eset történt.

— **Családi dráma.** **Csanádi** Sándor hódmezővásárhelyi jómódu polgár meglehetősen rosz lábon élt már huzamosabb idő óta a feleségével, mert az asszony rosz szemmel nézte, hogy az ura folytonosan korcsmazik. E miatt a napokban ismét összepöröltek s **Csanádi** Sándor botot ragadva, az asszonyt elverte, azután kiment az ólba s felakasztotta magát. A megvert asszony észrevette ura tettét, hirtelen oda szaladt s levágta a kötélről, de már későn volt, mert akkora már oly erős vérömlést kapott a szerencsétlen ember, hogy két napi szenvedés után meghalt.

— **Elhalasztott kivégzés.** Nagyon érdekes és a maguk izgalmasságában nagyon jellemző események játszódtak le tegnapelőtt hajnalban, mint tegnapi lapunk táviratrovatában röviden megemlítettük a lavalai — francziaországi fegyház kapui előtt. Kivégzésre készültek. Egy elvetemedett pap, **Bruneau** abbé volt a deliquens. Az abbé kicsapongó, zajos életet élt, amelyhez természetesen nem volt elég pénze. Forrásai kimerültek s egy éjjel történt, hogy egy idősb paptársát kirabolták. A kárvallott gyanuja egyenesen **Bruneau** abbéra irányult. Ez eleinte kétségbeesetten tagadott, később azonban beismerésként mindent. Alig egy hét múlva a kirabolt papot meggyilkolva találták ágyában. A tettest felfedezni nem volt nehéz. Világos volt, hogy **Bruneau** kezét a bosszu vezette. Halálra ítélték a gyilkos papot. A kivégzés tegnapelőtt reggelre volt kitűzve. A guillotine már fel volt állítva, **Deibler** mester várta az áldozatot, a mikor egyszerre bejelentik, hogy az ítélet végrehajtása fel lett függesztve. A halálra ítélt védője távirati uton intézett kérvényt **Casimir-Perrier** elnökhöz, újabb adatokat ígérve és új vizsgálatot kérve. Az elnök erre felfüggesztette a halálos ítélet végrehajtását. A tömeg, mely már kora hajnal óta körülözlé a tért, tomboló dühvel vette tudomásul az elhalasztást, mely egy izgató látvány ritka gyönyörétől fosztotta meg és átkozódva követelte az elítélt fejét.

— **A pozsonyi Mária Terézia szobor.** **Fadusz** János művész a pozsonyi koronázó dombtéren felállítandó **Mária Terézia** szobor életnagyságu modelljével most készült el és erről tudósította a városi tanácsot. Egyszermind azt is kérte a művész, hogy a modellt bizottság vizsgálja meg. A bizottság szombaton tartott ülésében **Taller Pál** kir. tanácsos h. polgármestert és **Brolly** Tiva-

dar városi tanácsjegyzőt küldte ki e czélból s egyszermind azt is elhatározta, hogy **Kelety Gusztávnak**, az országos minta-rajziskola igazgatójának tanácsát és véleményét kéri ki ez ügyben.

— **A czárról.** A krakói lengyel lapok szerint, a szmolenszki hadgyakorlatok azért maradtak el, mert a czár élete ellen szőtt összeesküvést fedeztek fel, a melyben különösen vasuti hivatalnokok vannak kompromittálva. Allítólag az összeesküvés fölfedezésével van összeköttetésben **Offenbach** tábornoknak, a titkos rendőrség főnökének állásáról való előmozdítása. Pétervári hírek szerint az orosz czárnak súlyos vesebaja van és **Zacharin** tanárt hívták hozzá Moszkvából. Gondos megvizsgálás után **Zacharin** konstataálta, hogy az aggodalom alaptalan, a vesse csak kissé van megtámadva. A fődolog azonban az, hogy a czár, kinek testalkata nem bírja el az ülő életmódot, a legutóbbi hetekben tulságos sokat dolgozott az íróasztalánál és ezáltal szellemileg túleröltette magát s idegeit tuligatotta klettek. Ebaj azonban **Zacharin** szerint hat heti zavartalan falusi tartózkodás által teljesen eltávolítható. A czár ezért három hétre a bjelowesi erdőségekre és három hétre **Spalába** utazik. **Zacharin** vele megy, hogy örködjék a felett, hogy orvosi rendeletei betartatnak. — A czár rendszeren meghallgatja a miniszterek előterjesztéseit és elég jó hangulatban van. Komoly aggodalmakat senki sem táplál.

— **Királynők életveszélyben.** Amsterdamból táviratozzák: A nittelsburgi ünnepi díszmenetnél, a melyen a két királyné nyitott kocsiban részt vett, a lovak hirtelen megbokrosodtak, a kocsi feldőlt, de ő felségeik sértetlen maradtak. A közönség körében páni félelem tört ki, mely alkalommal többen megsebesültek.

— **Az ázsiai pestis.** Pétervárról táviratozzák: **Khinából** érkező hírek az ázsiai pestis folytonos terjedését jelentik. A lakosság körében páni félelem uralkodik, melynek borzasztóságait a babona még csak hatványozza. A betegek leszaggatják ujjaikról és lábaikról a körmöket, hogy hitők szerint a rossz vérnek lefolyást engedjenek. Már eddig is több száz ember halt bele a járványba.

— **A vegliai érsek beiktatása.** **Sterk**, vegliai érseket nagy ünnepélyességgel iktatták be méltóságába. A közeli vidékekről ez alkalomból külön hajók szállították az ájtatos híveket. Az ünnep napján **Veglia** díszesen fel volt lobogóva. Az ottani zenskar a város legnépesebb utczáin szerenádot adott. Délután 2 órák pedig az érseknél diszebed volt, melyre a hatóságok és küldöttségek voltak hivatalosak.

— **160,000 frank kamat 70 frank tőkéért.** **Bukarestből** írják, hogy ott egy hallatlan uzsora-eset képezi a közbeszéd és közmegebotránkozás tárgyát. **Joan Caragiale**, jelenleg drámaíró — és sörház-tulajdonos, 1875-ben, mikor még csak irodalommal foglalkozott, nagyon sanyaru viszonyok közt élt. Akkor egy uzsorástól 70 frankot kölcsönött. A kötelezvényben **Caragiale** minden napra 14 franknyi késedelmi kamatra kötelezte magát. Az adósságot a határidőre nem egyenlíthette ki, nemsokára azonban az uzsorásnak minden alkudozás nélkül 140 frankot adott s ezzel az ügyet kiegyenlítettnek gondolta. Az uzsorás azonban a pört megindította a **Caragiale** a tőke és a kikötött késedelmi kamat megfizetésére ítéltetett el. A költő mit sem törődött az ítélettel s a hitelező is hallgatott azóta. Most — 19 év múltán — egy napon megjelentek a végrehajtók **Caragiale** nál s vagyontát lefoglalták az 1878. évi ítélet alapján. Az uzsorás most 160,000 frankot követel a 70 franknyi kölcsönért. **Caragiale** ezt természetesen kifogásolja és ez ügyben e hó 29-én lesz a tárgyalás.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi kereskedelmi testület folyó évi szeptember hó 1-én, az az szombaton d. u. 6 órákor a kereskedelmi akadémiái épület dísztermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a t. testületi tag urakat azzal van szerencsém meghívni, hogy miután a f. é. augusztus hó 26-ra egybehívott rendkívüli közgyűlés a tagok elégtelen száma miatt megtartható nem volt, ezen újabb közgyűlésen a tagok számára való tekintet nélkül érvényes határozatok fognak hozatni. A napirend tárgyai: 1. Jelentés a kereskedelmi akadémiával kapcsolatos internatus építéséről. 2. Az internatusi szervezet jóváhagyása. 3. Az internatus átadása iránt határozathozatal. Aradon, 1894. augusztus 28-án. Szontagh Gyula, testületi elnök.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

* A „Külföld“ című, **Cserhalmi H. Irén** és **Gerő Attila** budapesti jónevű írók szerkesztésében megjelent lap valóban a legértelmesebb és legérdekesebb hetilapnak igérkezik, amennyiben minden évfolyama a legkitűnőbb írók tollából eredő könyvtárral ér fel. Minden évfolyama hoz 4 legmodernebb regényt, 100 remek novellát, 150 gyönyörű verset, 52 nálunk képből alig ismert híres külföldi emberek arcképét, 52 életrajzot és 150—200 művészeti, irodalomtörténeti, művelődéstörténeti stb. cikket. — Egész Európa, Amerika, Japán, China, Perzsia irodalmának leggyönyörűbb termékeivel ismert meg úgy, hogy minden intelligens embernek nélkülözhetetlen olvasmánya. Kiadóhivatal: Nádor-utca 15 sz.

* A **Bekics Gusztávné** és **Keleti Ö.** Lajos szerkesztésében megjelenő **Jókai** című szépirodalmi képes hetilap legújabb száma nagyon érdekes tartalommal jelent meg. Különösen kiemeljük belőle „Zsidók a király előtt“ című szenzációs vezércikket, továbbá **Carius**, **Armand Silvestre**, **Keleti Ö.** Lajos közleményeit. A kitűnően szerkesztett, élénk hetilapot olvasóink figyelmébe ajánljuk. A **Jókai** előfizetői abban a kedvezményben részesülnek, hogy minden nyomdai megrendelésnél 33% engedményt nyernek, mivel a „**Jókai**“ saját nyomdája van.

TÁVIRATOK.

A MÁV. négy havi bevétele.

Budapest, augusztus 29. (Saj. tud. táv.) A „Bud. Corr.“ jelentése szerint a magyar kir. államvasutak összevétele f. év első négy hónapjában 26.163,646 frtot tett ki, tehát 2.465,160 frttal többet, mint a múlt év első négy hónapjában.

A „Magyar Allam“ a primás ellen.

Budapest, augusztus 29. (Saj. tud. táv.) A „Magyar Allam“ folytatja támadásait a primás ellen, azt igyekezve bibizonyítani, hogy a primás szándékosan árulta volna el a katolikus érdekeket. Cikkét így fejezi be: „Ugy áldjon meg isten mindenkit, amint teljesíti katolikus kötelességét.“

Párbaj.

Budapest, augusztus 29. (Saj. tud. táv.) **Lepády Károly**, a „Pesti Napló“ belmunkatársa duellált **Torma Szilárd**dal, oly feltétellel, hogy csak egy lövést váltanak. A párbajra a lapban **Szt.-István** napján megjelent közleményben foglalt megtámadás szolgáltatott okot. A felek sértetlenül maradtak.

Hirtelen halál.

Budapest, augusztus 29. (Saj. tud. táv.) **Némi** feltűnést es **kolerát** emlegető hírek szállongását idézte elő az, hogy **Magyar Imre** földbirtokos a **Vadászkürt** fogadóban hirtelen meghalt. A boncoló orvosok azonban kétségen felül kimutatták, hogy a hirtelen halált nem kolera, hanem **szivszélhűdés** okozta.

Nincs család.

Budapest, augusztus 29. (Saj. tud. táv.)
A postatakarékpénztár igazgatósága kijelenti, hogy a „Nemzeti Ujság” azon híre, mintha a postatakarékpénztárban 18,000 frtos lopás történt volna, s egy kereskedőnek 6000 frttal többet fizettek volna kelleténél — teljesen alaptalan.

Szilágyi utja.

Pozsony, augusztus 29. (Saj. tud. táv.)
Szilágyi Dezső igazságügyminiszter megváltoztatta tervét. Tátrából nem Pozsonyba jön, hanem Erdélybe utazik. Pozsonyba szeptember végén jön beszámolót tartani, de előbb Budapesten átveszi a pozsonyi küldöttségtől a diszpolgári oklevelet.

Tűz Mohácson.

Mohács, augusztus 29. (Saj. tud. táv.)
Az éjjel ismét orkánal párosult nagy tűzvész dühöngött. A város déli részén összehordott 500 szekérre való szalmakazlag elégték. A tűz minden valószínűség szerint gyújtogatásból eredt.

Furcsa szerencsétlenség.

Zólyom, augusztus 29. (Saj. tud. táv.)
A G. Mihály zólyomi gazdát sajátságos szerencsétlenség érte. Az erdőben ő is részt vett a fák döntögetésénél, amikor egy sudar fa hirtelen lezuhant s úgy ráesett, hogy egyszerre lecsapta a — fület, de úgy, hogy azt egy kitűnő kardvivő sem vághatta volna le különben. A szerencsés G. Mihály örült, hogy a fejét le nem ütötte a fa, s kezébe vevén a fület elvitte az orvoshoz, aki ezt ügyesen visszavarrta a helyére.

Az osztrák pénzügyminiszter Lembergben.

Lemberg, augusztus 29. (Saj. tud. táv.)
Plener osztrák pénzügyminiszter ma megtekintette a lengbergi kiállítás magyar osztályát, hol a rendezés felett tetszésének adott kifejezést. A miniszter ottléte alatt folyton magyarul beszélt.

Börtön elől a halálba.

Berlin, augusztus 29. (Taj. tud. táv.)
A szocialista iratok terjesztése miatt 8 havi börtönre ítélt Wabrutz kisasszony, a márcziusi elesettek sirján, a temetőben megmérgezte magát. A börtöntől való félelem kergette a halálba.

Megcsappant idegenforgalom.

Berlin, augusztus 29. (Saj. tud. táv.)
Az idegen forgalom annyira megcsappant, hogy 27 fogadó megbukott.

Kegyelem egy gyilkosnak.

Páris, augusztus 29. (Saj. tud. táv.)
A köztársaság elnöke aláírta Brunneau abbé megkegyelmezését. A gyilkos pap megkegyelmezése óriási feltűnést keltett. Hasonló eset évtizedek óta nem fordult elő.

Értekezlet a Vatikánban.

Róma, augusztus 29. (Saj. tud. táv.)
XIII. Leo pápa legközelebb a Vatikánban értekezletet fog tartani, melyhez a keleti egyházak patriárái és érsekei szintén meghívottak. Az értekezlet tanácskozni fog azon módozatok fölött, melyek közt lehetséges lenne a nem katolikus egyházakat a katolikus egyházzal a pápa pontifikátusa alatt egyesíteni. A pápa e tekintetben a következő indítványt szán-

dékozik az értekezlet elé terjeszteni: A pápa követeli elismertetését az egyházak fejének. Ezzel szemben azonban a keleti egyházaknak megengedi nyelvük, a dogmák és a külső sajátosságok fenntartását. Vatikáni körökben remélik, hogy ez az akció, melyet már régebben előkészítettek, sikerrel fog járni.

Az olasz trónörökös Szalonikiben.

Szaloniki, augusztus 29. (Saj. tud. táv.)
Az olasz trónörökös inkognitóban ide érkezett és rövid itt időzése után folytatta útját Ainosz sziget felé. Hivatalos fogadtatás nem volt; csupán az olasz konzult fogadta a trónörökös.

Bombamerénylet.

Livorn, augusztus 29. (Saj. tud. táv.)
A Caneoldi etablissementben, a nagy rotundában egy vörös-fekete doboz, telve robbanó anyagokkal, valamint szegrek s vasdarabokkal, felrobbant. A robbanás alkalmával 300 hölgy volt jelen, kik közül 15 elájult, hétnek pedig a ruhája elégett. Szerencse, hogy a bomba rosszul volt készítve, különben nagy bajt okozhatott volna. Ez esetből kifolyólag több gyanus embert letartóztattak.

Szerencsétlenül járt léghajósok.

Ostende, augusztus 29. (Saj. tud. táv.)
Négy utas egy léghajóval felemelkedett; de a léghajó léket kapván, a tengerbe zuhant s mind a négyen vízbe fultak.

KÖZGAZDASÁG.

= Az aradi nagy szőlőjítő telep. Az aradmegyei szőlőbirtokosok részvénytársaság útján nagyobb tőkével szőlőjítőtelep létesítését határozták el s még az ősz folyamán 250 katasztrális hold területet ültetnek be. A rigolirozó munkához 120 munkást fogadtak. Szeptember havától kezdve késő tavaszig állandóan foglalkoztatják őket.

= Országos gazdasági gyűlés. A Csanádmegyei Gazdasági Egyesület Mezőhegyesen nagygyűlést fog tartani a jégbiztosító intézetekkel követendő eljárás megbeszélése céljából. Erre a gyűlésre az ország összes gazdasági egyesületeit meg fogják hívni. Ez alkalommal a ménésbirtokot is megsemmisítik.

= Tenyésztés-kiállítás. Temesmegye szarvasmarha-tenyésztésének emelése céljából, másrészt pedig, hogy az 1896. évi országos kiállításra megfelelő anyagot lehessen gyűjteni, a Temesmegyei Gazdasági Egyesület Lippán, szeptember 23-án tehén- és borjúdíjazással egybekötött tenyésztés-kiállítást rendez. A díjazó versenyben leginkább a lippai szolgabírói járásban lakó tenyésztők vesznek részt versenyképes szarvasmarháikkal. A díjazásra úgy Temesvármegye, mint az említett gazdasági egyesület jelentékeny összegeket irányozott elő.

= Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi aug. hó 28-án. Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Óreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) 42.—42.5 krig. Óreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 42.—42.5 krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 43.—44. krig. Fialat közép (pkint 251—320 kg. súlyban) 44.—44.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kg. terjedő súlyban) 45.—45.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) 42.—43. krig. — Közép (pkint 220—280 kg. súlyban) 43.—43.5 krig. — Könnyű (pkint 220 kg. terjedő súlyban) 44.—45. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kg. felüli súlyban) 44.—44.5 krig. Közép (páronként 220—260 kg. súlyban) 43.5—44. krig. — Könnyű (páronként 220 kg. terjedő súlyban) 42.5—43.5 krig. Sertésleltetés szám 1894. aug. hó 26-án volt készlet 187,557 darab. 1894. augusztus hó 27-én felhajtott: 2268 drb. 1894. augusztus 27-én elszállított: 3618 drb. 1894. aug. 28-án maradt készletben 186,207 drb. — A hízott sertésleltetés irányzata: Változatlan.

Szeszűzlet.

— Augusztus 29. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 54.—, kicsinyben 54.50 hordó nélkül per 100 liter % belevérve 86 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatózsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, augusztus 29. d. u. 6 óra.

F. a. j.	Mennyiség	100 kg. ár	
		frttól	frtíig
Buza bányai uj	5.50	6.80	
Buza tiszavidéki	6.50	6.75	
Buza pestvidéki	6.50	6.75	
Buza fejmegyei	6.50	6.75	
Buza bacska	6.50	6.75	
Roze uj, I-ső rendű	5.15	5.20	
Roze uj, II-od rendű	5.05	5.10	
Arpa takarmány	5.60	5.95	
Arpa égetni való	6.25	7.10	
Arpa sörfőzdei	7.30	8.40	
Zab	5.90	6.—	
Tengeri bányai	5.90	6.25	
Tengeri másncmü	5.90	6.25	
Káposzta-repce bányai	9.80	9.80	
Köles	5.50	6.50	
Buza szept.-okt.	6.99	7.01	
Buza márcz.-ápr.	6.99	7.01	
Buza máj.-jun.	6.99	7.01	
Roze szept.-okt.	5.24	5.26	
Tengeri jul.-aug.	5.95	5.97	
Tengeri aug.-szept.	5.96	5.98	
Tengeri októberre	5.96	5.98	
Zab márcz.-ápr.	6.16	6.18	
Zab szept.-okt.	5.80	5.82	
Káposzta-repce aug.-szept. 1894.	9.80	9.90	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. augusztus 29.

Magyar aranyárjádék 4%	121.65
Magyar koronárjádék 4%	96.10
Magyar arany 4 1/2%	126.50
Magyar ezüst 4 1/2%	102.—
Magyar keleti vasut 1878.	128.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	95.—
Magyar italmegváltási kötvény	190.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.—
Magyar nyereségy-sorsjegy kölcsön	152.25
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.—
Osztrák papírjádék	98.50
Osztrák járadék ezüst	98.50
Osztrák járadék arany	122.—
Korona járadék	98.—
1860-ki államsorsjegyek	146.—
Osztrák-magyar bankrészevény	1012.—

VIZJELZÉS.

1894. évi augusztus hó 29-én reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vízállás	
			cm-timétr.	dm-timétr.
Branyicska	+ 18°	borult	— 42	—
Arad	+ 18°	derült	— 132	—
Makó	+ 23°	derült	— 82	—
Szeged	+ 22°	derült	— 9	—
Gyoma	—	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
Arad, 1894. augusztus 29.

A m. kir. folyammérőki hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Augusztus 29. —

Fehér Kereszt szálloda: Molnár Mihály kereskedő-ügynök, Pécs. Suhermann Mihály kereskedő, Budapest. Schlesinger György kereskedő, Bécs.

Nádor szálloda: Dr. Muhi Zsigmond gyakorló orvos, Szatmár. Viedermayer Ede vendéglős, Elek. Rosiescu Tullius gör. kel. esperes, Kolozsvár. Stern Jakab reál-tanulmány, H.-Dobra.

Három Király szálloda: Kosztra Jánosné jegyző-neje, Komlós. Fekete István birtokos, Dombiratos. Bajosi László jegyző, Kunágota. Velics Hugó fürdő-bérlő, Mennyhaza.

Arany Kulcs szálloda: Pichler Béla czipész, Sillingyia. Kohn N.-né bérlő-neje, Kiszindia. Roth Ferenc birtokos, Kerülő. Wank János tanító, Világos. Krausz Salamon kereskedő, Vajda-Hunyad. Dráza György sertéskereskedő, Radna-Lippa. Fekete Gáspár földmives, Félégháza. Vasuti szálloda: Gruescu Simon földbirtokos, Glogon. Földe János hentes, Lugos. Bacsó Mihály tanuló, Vörkös. Wáda Ferenc lelkész, Jászberény. Papp Károly molnárszegéd, Ujvidék.

KIS LOTTO.

Brünni:

51, 30, 34, 45, 29.

Felelős szerkesztő: Vass Geza.

Hirdetmény.

A m. kir. lugosi 8 honvéd gyalogezred 3. zászlóalj parancsnokságának 908 sgt. sz. a. kelt átirata szerint folyó évi szeptember hó 3-án a császári nagy erdőben harcászati czéllövészet fog tartatni.

Ezen körülményt azzal hozom a nagy közönség tudomására, hogy a kérdéses napon a nagy erdőbe való meneteltől büntetés terhe mellett tartózkodjanak.

Arad, 1894. augusztus 27.

Sarlot Domokos
főkapitány.

10728. kh.

3-3.

Végzés.

Arad város területén egy gazdátlan kutya kóborolt, mely egy embert megmarta s leüttetvén, a megejtett bonczolás alkalmával rajta a veszettség kór állapotot hozott, a miért is az 1888. évi VII. t. cz. 68. §-a s a 40000/888. sz. a. kelt magas rendelet 188. §-a alapján a 9666/894 sz. a. elrendelt szájkosarazását vagy kötve tartását a kutyáknak további 40 napon, azaz 1894. évi augusztus hó 6-tól 1894. évi szeptember hó 16-ig meghosszabbítottam.

Erről a város közönséget tudomásvétel és alkalmazkodás végett azzal értesitem, hogy a kitett idő alatt szájkosár nélkül járó kutyák elfogatni s a gyepetérten megsemmisíteni fognak, míg a tulajdonos a hivatkozott törvény 154. §. i. pont alapján büntettetni fog.

Arad, 1894. évi augusztus hó 6.

Sarlot Domokos
főkapitány.

16440/1894. sz.

2-3

Pályázati hirdetmény.

Aradon a szabadság-téren az aradi 13 vértanú emlékére emelt szobor körül kovácsolt vasból készített kerítés tervének és költségvetésének elkészítésére ezennel pályázat nyitattik.

A feltételek a következők:

1. A vaskerítésnek czélja, hogy a szoborhoz gyermekek és állatok, valamint avatatlan egyéne könnyen hozzá ne férjenek; minél fogva a kerítésnek a csinos kivitel mellett megfelelő erősségűnek kell lennie, s így oly diszitmények, a melyek könnyen törhetők, mellőzendők.

A kerítés magassága 80 cztm. a melynek zápjai s diszítő czirádái lehetőleg ritkán úgy illesztendők össze, hogy azok által a szobor talapzata el ne takartassék.

A kerítés 25 cztm. magas s 25 cztm. széles szürke sléziai csiszolt márványból készülő talpköre helyeztetik, a mely talpköböl 5 cztm. a burkolat alá fogván esni, a kerítés a talpkövel együtt egy méter magas leendő.

2. A benyújtandó tervek következők: alaprajz 1:100 léptékben, oldal nézet a leg-hosszabb oldal felől nézve 1:50-hez és egy teljes keret részletra 1:10 léptékben; a tervek mindegyike pontosan és lehető részletesen cottirozandó.

3. A tervekhez pontos és részletes költségvetés készítendő; a kerítésnek egységes ára s súlya folyó meterenként kitüntetendő.

4. A három legjobbnak talált terv közül az 1-ső 150 frt, a 2-ik 100 frt, a 3-ik 50 frttal díjaztatik.

5. A pálya bíróság utólag fog megalakítani.

6. A tervek és költségvetés folyó évi október hó 15-ig Arad sz. kir. város polgármesteréhez jelígs levél kíséretében benyújtandók a hol a szobor és a bekerítendő terület helyszínrajza is megkapható.

7. A díjazott tervek Arad sz. kir. város tulajdonává válnak, a melyek közül kivitelre tetszés szerint választhat.

A szobor bizottság 1894. évi augusztus hó 6-án tartott üléséből.

Salacz Gyula
polgármester, bizottsági elnök.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére 1895-ben szükséges üveges munkának szállítása iránt f. é. szeptember hó 3-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár az árjegyzék szerint.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1894. évi augusztus hó 27-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,
aljegyző.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város által 1895-ben házilag eszközlendő munkákhoz szükséges fenyőfa anyagoknak szállítása iránt folyó év szeptember hó 3-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár az árjegyzék szerint.

Bánompénzül leteendő 50 forint készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1894. évi augusztus hó 27-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,
aljegyző.

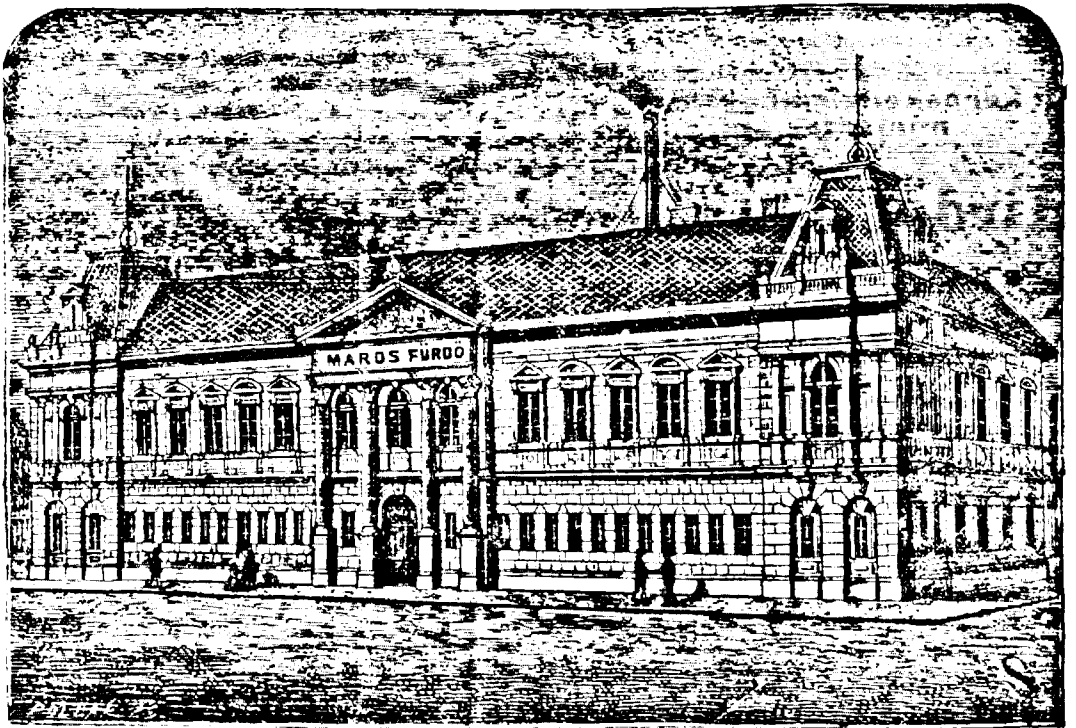
Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neve, mely testünket felüdíti, zsibbadásnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vérünk rendes mozgását előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja a „fürdés.”

A fürdés kiválólag a gőzfürdésel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadítsassék azáltal egészségünk biztosítsatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehessünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

a fürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A váróteremben hideg ételek és italok mérsékelt árak mellett kiszolgáltatnak. Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havi bérlet nyitattik. Előjegyezni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.		Vizgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr.	Egy személy-jegy	— frt 50 kr.
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.	30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.
Egy deák-jegy	— frt 40 kr.	Vas és móor-fürdő.	
Uzása-tanítás.		Egy személy-jegy	1 frt — kr.
Idényjeggyel együtt	12 frt — kr.	10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr.
Uzoda.		Kád-fürdők.	
Egy személy-jegy	— frt 30 kr.	Ruhával	— frt 50 kr.
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.	Ruha nélkül	— frt 40 kr.
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.	Villany-fürdő.	
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.	Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 50 kr.	10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
Hideg és gyógy-fürdő.		Külön ruha-díjak.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.	1 lepedő vagy palást	7 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 56 kr.	1 törölköző	8 kr.
30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.	Pénztárnyitás nyáron reggeli 6 órakor. télen reggeli 7 órakor.	
Masszázs egy személy	— frt 70 kr.		

A Simay-féle gőzfürdő-épületben szemeltemben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. oz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több napszáj, parkettával kipedált szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó.

A házban van vízvezeték, szűrt Maros-víz, és télen át gőzfűtés.

Pályázat.

Az Első aradi betegsegélyző és temetkezési egyesületnél az egyleti szolga és pénzbeszedői állás f. évi december hó 1-ső napjával betöltendő. **Evi fizetés: 360 frt**, mely havonkénti részletekben utólagosan fiztetik és **2%-os pénzbeszedési jutalék**. Ovadékul 200 frtot kell lenni. Pályázók sziveskedjenek folyamodványukat **f. évi október hó 1-ig** az alulírott elnökségnél benyújtani. Közlebbi felvilágosítást ad a Szt.-Pál-utca 7. sz. I. em. lakó titkár.

Az Első aradi betegsegélyző és temetkezési egyesület 1894. évi aug. 27-én tartott választmányi üléséből.

Neumann Ármin, Kohn S. N.,
egyl. titkár. 766. 1-2 elnök.

Kereskedelemügyi m. kir. Minlster.

56738/1894. I. b. sz.

763. 3-3

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az alföldi transversalis mű-ut Aradvármegyébe eső szakaszán létesítendő földmunkák biztosítása iránt folyó évi szeptember hó 10-ik napján déli 12 órakor az aradi államépítészeti hivatalnál és a kereskedelemügyi miniszterium I/B. szakosztályában zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A 49,090 frt 55 kr, azaz: Negyvenkilenc-ezer kilencven frt 55 krnyi költség után számítandó és az általános feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok a kitűzött időpontig a nevezett államépítészeti hivatalnál vagy a kereskedelemügyi miniszterium segédhivatali igazgatóságánál nyújtandók be.

A későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban lévő munkára vonatkozó művellet általános feltételek és részletes határozatok a nevezett államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Budapest, 1894. évi augusztus hó 18-án.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszterium.

4081/891 k. h.

2-3.

Hirdetmény.

Weisz Dávid magánzálogüzletében 1891. évi április hó 9-én megtartott árverésen befolyt feleslegekből még a következő összegek tartatnak nyilván Arad sz. kir. város pénztárában

zálog-bárca szám	összeg	zálog-bárca szám	összeg	zálog-bárca szám	összeg	zálog-bárca szám	összeg
27349	16	44555	18	5671	43	16872	27
35704	30	44641	17	8628	20	16886	38
36379	17	44764	08	10252	32	17110	24
32385	13	44812	20	10813	07	17186	13
39567	15	71152	05	10431	18	17237	06
39966	80	71530	60	10669	23	17326	02
40144	10	72106	08	10688	18	17394	02
41390	40	75117	31	10716	03	17402	07
41390	05	82353	19	10788	24	17414	18
41393	05	83007	14	10879	10	17427	41
41693	30	83285	42	11051	12	17447	19
41769	10	87244	14	11849	07	17472	02
44029	33	97524	48	11884	15	17487	02
44123	42	97502	30	16398	12	17497	33
44205	03	98275	04	16451	04	17522	17
44209	27	98288	17	16465	10	17639	17
44228	16	98294	56	16466	02	17657	22
44263	12	99050	08	16569	22	17658	02
44228	28	114	19	16612	30	17667	12
44339	10	3766	04	16614	38	17745	14
44368	09	4149	12	16631	04	17793	42
44391	05	4546	12	16727	06	17860	37
44461	05	5148	12	16742	04	17899	17
44461	10	5187	12	16781	23	17986	03
44508	02	5448	22	16818	09	18230	07
						18330	07

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy ha a fenti összegek felvétele végett, folyó évi szeptember hó 1-ig nem jelentkeznek úgy ezek, mint elévültek a városi pénztár által bevételeztetni fognak s az ipariskolaalap javára fordítatnak.

Arad 1894 évi augusztus hó 22-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Segéd-jegyző

ki magyarul, németül, románul ír és beszél, s a jegyzői iroda önálló vezetésére képes, hason minőségben 763 2-2

alkalmazást keres.

Az illető családost, s így a szokásos ellátásra nem reflektál. — Szíves ajánlatok **Geszi Jakab segéd-jegyző, Kerek, u. p. Uj-Szent-Anna, intézendők.**

Magy. kir. államvasutak.

115635/o. I. sz.

Hirdetmény.

I. pótlék életbeléptetése a nagyszében-vöröstoronyi és felek-fogarasi h. é. vasutak áruhárszabásához.

A magy. kir. államvasutak kezelése alatt álló nagy-szeben-vöröstoronyi és felek-fogarasi h. é. vasutakon 1893. évi szeptember hó 1-jétől érvényes áruhárszabás (II. rész) a nagy-szeben-nagydisznói h. é. vasut megnyitása napjával az I. pótlék lép életbe, mely a nagy-szeben-vöröstoronyi és felek-fogarasi h. é. vasutakon a gyors- és teherárak szállítására nézve fennálló határozmányoknak és illetékeknek a nagy-szeben-nagydisznói h. é. vasut vonalára való kiterjesztését illetőleg érvényesítését tartalmazza.

Ezen pótlék példányai a magy. kir. államvasutak díjszabási osztályában példányonként 5 krért kaphatók.

Budapest, 1894. augusztus 16.

Az igazgatóság.

800/894. gazd. sz.

1-3

Árlejtési hirdetmény

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére 1895-ben szükséges vasanyagoknak szállítása iránt f. évi szeptember hó 3-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár az árjegyzék szerint.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha szokhos a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1894. évi aug. hó 27-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lős Rezső,
aljegyző.

Az olcsóság esodája!

a hol mindent fél árban lehet venni
csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában
a színházépületben, a 18 vértanu szobor
átellenében van. 536 9-9

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyakkendők, gyermekkoosik, utasó bőrdöndők, esernyők, stb. stb.

olcsóbban mint bárhol.

„Aradi Nyomdarészvénytársaság” könyvnyomdaja.

Magy. kir. államvasutak. zletvezetőség Zágráb.

22378/1894.

653. 3-3.

Pályázat.

A kir. szab. pécs-barcsi vasut Pécs állomásán f. é. szeptember hó 15-ével megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat nyitattik.

A bérlet 3 (három) évre köttetik és pedig 1894. szeptember hó 16-ától 1897. szeptember hó 15-éig terjedő időre.

Ezen bérlettel jár a vendéglős részére egy 2 szoba és háló fülkéből álló lakás, egy konyha, két éleškamra, egy pincze és egy jégverem.

A bérletre vonatkozó és okmányokkal, valamint 150 frt bánatpénz vagy erre alkalmas értékpapír letételéről szóló pénztári elismervénnyel felszerelt zárt ajánlatok a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségéhez nyújtandók be legkésőbb f. évi augusztus hó 31-én déli 12 óráig.

Később beérkező vagy bánatpénz letétele nélküli ajánlatok nem fognak tekintetbe vétetni.

A bánatpénz a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál vagy személyesen vagy posta útján, de mindenesetre az ajánlattól elkülönítve helyezendő letétbe.

A zárt ajánlat szembetűnő módon a következő felirattal látandó el: „Ajánlat a pécsi pályaudvari vendéglő bérletére.”

Bérbeadó üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül tekintet nélkül a felajánlott bérre, tetszés szerint szabadon választhasson; a bérlet többi feltételeiről a zágrábi üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztálya nyújt kívánatra felvilágosítást.

Zágráb, 1894. június 25.

Az üzletvezetőség.

6295/891. kh.

2-3.

Hirdetmény.

Weisz Dávid magánzálogüzletében 1891. évi május hó 6-án megtartott árverésen befolyt feleslegekből még a következő összegek tartatnak nyilván Arad sz. kir. város pénztárában.

zálog-bárca szám	összeg	zálog-bárca szám	összeg	zálog-bárca szám	összeg	zálog-bárca szám	összeg
27498	16	45336	04	6725	35	19188	13
28982	20	45340	03	6771	10	19301	17
31801	100	45361	02	7266	18	19387	02
37030	07	45373	38	7517	10	19408	33
37137	13	45384	33	11178	04	19419	10
37180	01	45428	25	12373	09	19513	05
39155	60	45442	04	12864	04	19556	05
39327	10	45476	04	12962	12	19586	09
39328	05	45510	23	13108	13	19592	04
40010	20	45520	02	13251	01	19616	04
42029	17	45542	03	13414	18	19628	20
42236	34	45552	08	13935	07	19648	12
42356	59	45584	02	13978	02	19679	17
42449	05	45643	10	14046	17	19725	22
42708	27	45649	13	14146	04	19830	30
42720	14	45964	12	14177	02	19838	03
42848	10	45885	05	14297	14	19849	08
42872	24	73958	18	15177	03	19886	18
43981	06	88568	12	18400	19	19928	20
44138	07	88779	10	18402	01	19933	37
44957	02	89102	06	18427	05	19948	07
44994	05	92531	03	18520	08	19949	02
45026	07	95059	05	18548	18	20052	07
45057	32	99237	05	18550	07	20142	07
45084	26	99528	10	18579	10	20178	07
45180	27	99574	12	18643	02	20241	02
45155	03	99975	03	18719	06	20297	03
45197	35	121	12	18808	18	20309	35
45209	18	622	03	18811	23	20322	22
45219	05	1121	18	18814	33	20343	14
45238	14	6039	06	18854	07	20395	02
45255	158	6090	52	18957	07	20526	03
45257	08	6192	02	18982	13	20528	34
45271	13	6363	43	19051	07	20531	03
45303	07	6588	08	19073	15		

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy ha a fenti összegek felvétele végett, folyó évi szeptember hó 1-ig nem jelentkeznek úgy ezek mint elévültek a városi pénztár által bevételeztetni fognak s az ipariskolaalap javára fordítatnak.

Arad, 1894 évi augusztus hó 22-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.